

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

21-04-2021 09:00

Via Teams (brug link i kalenderinvitationen)

Information:

Deltagere:

Hans van Binsbergen

Hardy Pedersen

Helle Bach Lauridsen

Karina Møller

Lisbeth Schmidt Andersen

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Møller Christiansen

Susanne Hammer-Jakobsen

Susanne Holst

Thomas Medom

Trine Krabbe

Pkt. 2: Tid: 10 min. Deltagere: Elin Poulsen, Marianne Holst Nielsen, Anders Skov (MSB) og Morten Randløv (MSB)

Pkt. 3: Tid: 20 min. Deltagere: May-Britt Kullberg, Helle Mølgaard, Louise Dam Overballe, Lis Fenger og Ulla Parbo Hefsgaard

Pkt. 6: Tid: 15 min. Deltagere: Mette Søberg, Louise Heltborg Budde, Patrick Larsen og Jens Møller Hald

Pkt. 7: Tid: 15 min. Deltagere: May-Britt Kullberg, Mette Bødiker Vestergaard og Karen Mette Hansen

Pkt. 8: Tid: 15 min. Deltagere: Mette Søberg, Marianne Holst Nielsen, Jesper Callesen, Daniel Wilson og Marina Stannov

Pkt. 9: Tid: 30 min. Deltagere: Mette Søberg, Helle Wrang Klinge, Cathrine Garbers og Maria Skøtt Davidsen

Pkt. 10: Tid: 15 min. Deltagere: Hans van Binsbergen og Søren H. L. Nielsen

Pkt. 11: Tid: 10 min. Deltagere: Rasmus Rugaard

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Fritidsjobprojekt på tværs af MBU og MSB (OKJ).....	1
Punkt 3: Budgettema Mental sundhed (OKJ).....	1
Punkt 4: Forberedelse til børn og ungeudvalgsmøde den 21. april 2021.....	1
Punkt 5: Eventuelt	1

Punkt 1: Godkendelse af referat

Punkt 2: Fritidsjobprojekt på tværs af MBU og MSB (OKJ)

Tid: 10 min. Deltagere: Elin Poulsen, Marianne Holst Nielsen, Anders Skov (MSB) og Morten Randløv (MSB)

Punkt 3: Budgettema Mental sundhed (OKJ)

Tid: 20 min. Deltagere: May-Britt Kullberg, Helle Mølgaard, Louise Dam Overballe, Lis Fenger og Ulla Parbo Hefsgaard

Punkt 4: Forberedelse til børn og ungeudvalgsmøde den 21. april 2021

Punkt 5: Eventuelt

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

13-04-2021 09:15

Via Teams (brug link i kalenderinvitationen)

Information:

Deltagere:

Hans van Binsbergen

Hardy Pedersen

Helle Bach Lauridsen

Karina Møller

Lisbeth Schmidt Andersen

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Møller Christiansen

Susanne Hammer-Jakobsen

Susanne Holst

Thomas Medom

Trine Krabbe

Pkt. 2: Tid: 10 min. Deltagere: Marianne Holst Nielsen og Elin Poulsen

Pkt. 3: Tid: 10 min. Deltagere: May-Britt Kullberg, Lis Fenger, Louise Dam Overballe, Helle Mølgaard og Elin Poulsen

Pkt. 4: Tid: 20 min. Deltagere: May-Britt Kullberg, Lis Fenger og Ulla Parbo Hefsgaard

Pkt. 5: Tid: 10 min. Deltagere: Anne Marie Due Schmidt og Anne Østergaard

Pkt. 6: Tid: 10 min. Deltagere: Birgitte Østergaard Lykke og Jane Kortnum

Pkt. 7: Tid: 15 min. Deltagere: Nicolas Madsen

Pkt. 8: Tid: 5 min. Deltagere: Nicolas Madsen

Pkt. 11: Tid: 15 min. Deltagere: Cecilie Sandkvist Hansen, Anne Marie Due Schmidt

Pkt. 12: Tid: 50 min. Deltagere: Martha Berdiin, Helle Jespersen, Lisa Balch, Mikkel Munk Quist Andersen, Klaus Jepsen og Lone Deleuran

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Orientering om sommeraktiviteter i FU (OKJ/KM)	1
Beslutning for Punkt 2: Orientering om sommeraktiviteter i FU (OKJ/KM)	1
Punkt 3: Forberedelse til møde med MSB om den sociale bæredygtighedsplan (OKJ)	1
Beslutning for Punkt 3: Forberedelse til møde med MSB om den sociale bæredygtighedsplan (OKJ)	1
Punkt 4: Livsmestring i fællesskab - strategi for mental sundhed (OKJ)	2
Beslutning for Punkt 4: Livsmestring i fællesskab - strategi for mental sundhed (OKJ)	2
Punkt 5: Indstilling om udbygning og modernisering af Solbjergskolen (HP)	3
Beslutning for Punkt 5: Indstilling om udbygning og modernisering af Solbjergskolen (HP)	3
Punkt 6: Budgettema 5 - Rekruttering i dagtilbud (HP)	4
Beslutning for Punkt 6: Budgettema 5 - Rekruttering i dagtilbud (HP)	4
Punkt 7: Budgettema 8 - dagplejens økonomiske udfordringer (HP)	4
Beslutning for Punkt 7: Budgettema 8 - dagplejens økonomiske udfordringer (HP)	5
Punkt 8: Ændring af Børnehuset Gadekærets åbningstider (SMC)	5
Beslutning for Punkt 8: Ændring af Børnehuset Gadekærets åbningstider (SMC)	5
Punkt 9: Forberedelse til byrådsmøde den 14. april 2021	6
Beslutning for Punkt 9: Forberedelse til byrådsmøde den 14. april 2021	6
Punkt 10: Eventuelt	6
Beslutning for Punkt 10: Eventuelt	6

Punkt 1: Godkendelse af referat

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat

Referatet blev godkendt.

Punkt 2: Orientering om sommeraktiviteter i FU (OKJ/KM)

Tid: 10 min. Deltagere: Marianne Holst Nielsen og Elin Poulsen

Beslutning for Punkt 2: Orientering om sommeraktiviteter i FU (OKJ/KM)

Karina Møller og Ole Kiil Jacobsen har sat orienteringen på dagsorden, med henblik på at orientere MBU-rådmanden om planlægning af sommerferien 2021 i UngiAarhus.

Indstilling om, at rådmanden godkender

1. At vedlagte notat sendes til Børn og Unge udvalget som orientering om planlægning af sommerferien i UngiAarhus

Marianne Holst Nielsen og Elin Poulsen deltog. EP præsenterede

Beslutninger:

- Rådmanden godkendte at notatet sendes til udvalget.
- Opmærksomhed på en bred trivselstilgang: Vigtigt at aktiviteterne er bredt funderet i hele kommunen. Inden for de givne rammer.
- PUF vender tilbage ift. en fælles henvendelse med KW til Christiansborg

(OKJ følger op)

Punkt 3: Forberedelse til møde med MSB om den sociale bæredygtighedsplan (OKJ)

Tid: 10 min. Deltagere: May-Britt Kullberg, Lis Fenger, Louise Dam Overballe, Helle Mølgaard og Astrid Holtz Yates

Beslutning for Punkt 3: Forberedelse til møde med MSB om den sociale bæredygtighedsplan (OKJ)

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat forslaget på dagsorden, med henblik på at forberede mødet den 19. april mellem MSB og MBU om tema 1 i Den Sociale Bæredygtighedsplan - Bedre hverdag for sårbare børn. Som forberedelse til mødet ønsker rådmanden for MBU et baggrundsnotat som indeholder konkrete bud på, hvordan MBU kan bidrage til udfoldelsen af temaet.

Indstilling om, at:

1. Rådmanden beslutter, om baggrundsnotatet er fyldestgørende som forberedelse til mødet med MSB eller om der ønskes supplerende materiale.

May-Britt Kullberg, Lis Fenger, Louise Dam Overballe (LDO), Helle Mølgaard og Astrid Holtz Yates deltog

LDO holdte oplæg. Slides er tilføjet efterfølgende.

Beslutninger:

- Opmærksomhed på fremmøde og sprogindsatser. Der skal tilføjes information om processen om DSA - og inkl. overvejelse ift. de mindste DSA-børns sprogkunderskaber
- Notat om indsatser for DSA skal vedlægges + tidsplanen for analysen.
- Med disse bemærkninger godkendte rådmanden baggrundsnotatet.

- Opmærksomhed på, at børn der hjemtages til kommunale tilbud skal indgå i analysen af det specialpædagogiske område.

(OKJ følger op)

Punkt 4: Livsmestring i fællesskab - strategi for mental sundhed (OKJ)

Tid: 20 min. Deltagere: May-Britt Kullberg, Lis Fenger og Ulla Parbo Hefsgaard

Beslutning for Punkt 4: Livsmestring i fællesskab - strategi for mental sundhed (OKJ)

Processen for Livsmestring i fællesskab genoptages mhp. høring i foråret 2021 samt kobling til igangværende processer vedr. trivsel efter Corona, budgettema om mental sundhed samt høring vedr. anbefalinger fra §17,4 udvalget om psykisk sårbarhed.

Indstilling om, at rådmanden:

1. Beslutter navnet på strategien
2. Godkender tidsplanen
3. Godkender høringsmaterialet, som består af:
  1. Høringsbrev
  2. Høringsliste
  3. Inspiration til høringssvar - refleksionsspørgsmål
  4. Udkast til strategien Livsmestring i fællesskab
  5. Bilag med oversigt over idéer til handlinger
4. Godkender materialet og programmet til Temadrøftelsen i Børn- og Ungeudvalget den xx. Materialet består af:
  1. Forklæde
  2. Præsentation, inkl. program
  3. Høringsmaterialet
5. Godkender programmet for Høringsmødet den xx (Præsentation, inkl. program)

May-Britt Kullberg, Lis Fenger og Ulla Parbo Hefsgaard deltog. Slides er tilføjet efterfølgende.

Beslutninger:

- Ad 1) Navnet skal være "Et ståsted for arbejdet med mental sundhed"
  - Indholdsændringer: Siden om evighedsbroen: Sætningen om .. *udvikle os til den bedste udgave af os selv* skal slettes.
- Ad 2) Byrådsbehandlingen udgår.
  - Det er et fagligt ståsted – besluttet af MBU. Grundig involvering af Børn- og Ungeudvalget. Tidsplanen skal tilrettes herefter.
  - Ståstedet skal indgå i arbejdet med Børn- og Ungebyrådets forslag om mental sundhed.
- Ad 3) Høringsmaterialet.
  - Pkt. a, c d, e:) Godkendt med de ovennævnte rettelserne. Der skal beskrives hvad et ståsted er.
  - b) Høringslisten: Institutionsniveauet skal med (skoler, bestyrelser). Foreningen af skolebestyrelserne slettes.. Opmærksomhed på om fællesrådene byder ind.
- Ad 4) Temadrøftelse i udvalget så tidligt som muligt. Godkendt.
- Ad 5) Godkendt

(OKJ følger op)

Punkt 5: Indstilling om udbygning og modernisering af Solbjergskolen (HP)

Tid: 10 min. Deltagere: Anne Marie Due Schmidt og Anne Østergaard

Bilag 1 Bevillingsmæssige konsekvenser eftersendes.

Beslutning for Punkt 5: Indstilling om udbygning og modernisering af Solbjergskolen (HP)

Forslaget er sat på dagsordenen med henblik på en gennemgang og godkendelse af indstillingen forud for behandling på Børn og unge udvalgsmøde og efterfølgende magistrats- og byrådsbehandling.

Indstilling om, at

1. Indstillingen om udbygning og modernisering af Solbjergskolen gennemgås, drøftes og godkendes til videre behandling på rådmandsmødet
2. Vedlagte forklæde til Børn og Unge udvalgsmøde godkendes af rådmanden

Anne Marie Due Schmidt og Anne Østergaard deltog.

HP og AØ præsenterede sagen.

Beslutninger:

- Rådmanden godkendte byrådsindstillingen
- Om Børn og Ungeudvalget:
  - Det skal være et punkt på mødet med mulighed for at stille spørgsmål. Ikke oplæg.
  - Skal aftales med forkvinden. **(HvB følger op)**
  - Den kommende inddragelse af elever skal nævnes.
  - Forklædet blev godkendt med disse bemærkninger
- Kommunikation: Kontakt til lokalavisen i Syd.
- Rådmanden ønsker en orientering om, hvilke skoler, der både har et skolebibliotek og et folkebibliotek.

(HP følger op)

Punkt 6: Budgettema 5 - Rekruttering i dagtilbud (HP)

Tid: 10 min. Deltagere: Birgitte Østergaard Lykke og Jane Kortnum

Beslutning for Punkt 6: Budgettema 5 - Rekruttering i dagtilbud (HP)

Forvaltningschef Hardy Pedersen har sat forslaget på dagsorden, med henblik på at punktet skal godkendes som et budgettema til fremlæggelse på møde i Børn og Ungeudvalget den 21. april 2021.

Indstilling om, at:

1. Rådmanden skal tage stilling til om budgettemaet skal fremlægges for Børn og Unge-udvalget

Birgitte Østergaard Lykke og Jane Kortnum deltog. JK og HP præsenterede sagen.

Beslutninger:

- Opmærksomhed på, at der er mange udbydere af pædagogiske uddannelser. Skal overvejes.
- Teksten skal skrives igennem, så branding skrives ud. Fokus på opkvalificering og efteruddannelse. Linjen om branding skal slettes i økonomioversigten.
- Med disse bemærkninger godkendte rådmanden budgettemaet.
- Der skal skrives et forklæde til udvalgsrådet
- Oplysninger om løntillæg for master og diplomudannede skal sendes til rådmanden [er sket]

(HP følger op)

Punkt 7: Budgettema 8 - dagplejens økonomiske udfordringer (HP)

Tid: 15 min. Deltagere: Nicolas Madsen

Beslutning for Punkt 7: Budgettema 8 - dagplejens økonomiske udfordringer (HP)

Forvaltningschef Hardy Pedersen har sat punktet på dagsordenen med henblik på, at rådmanden godkender beskrivelsen af budgettema 8, som sendes til skriftlig orientering på Børn- og Ungeudvalgets møde den 5. maj. Rådmanden bedes ligeledes godkende den opdaterede byrådsindstilling vedr. dagplejen og de private pasningsordninger. I den sammenhæng skal der tages stilling til, hvad der i byrådsindstillingen skal foreslås vedr. den besparelse, der opnås, hvis dagplejen gøres til et tilbud for børn op til 3 år

Det indstilles, at rådmanden:

1. Godkender beskrivelsen af budgettema 8 vedr. dagplejens økonomiske udfordringer,
2. Tager stilling til, om det i byrådsindstillingen skal foreslås, at mindreudgiften, som følger af at dagplejen ændres til et tilbud for børn op til 3 år, skal anvendes til at finansiere det budgetløft, der er brug for, for at bringe dagplejens økonomi i balance,
3. Godkender den opdaterede byrådsindstilling vedr. nye regler for dagplejen og private pasningsordninger.

Nicolas Madsen deltog. HP præsenterede sagen.

Beslutninger:

- Ad 1) Rådmanden besluttede, at mindreudgiften skal beskrives i budgetteamet. Timing: Budgettemaet skal sendes som skriftlig orientering inden sagen kommer på byrådsmøde. Men disse ændringer godkendte rådmanden budgettemaet.
- Ad 2) Rådmanden besluttede, at der ikke skal foreslås at mindreudgiften finansierer budgetløftet.
- Ad 3) Rådmanden godkendte den opdaterede byrådsindstilling. (Skal ikke ses igen).
- HvB rammesætter indstillingen og budgetteamet for forkvinden.

(OKJ følger op)

Punkt 8: Ændring af Børnehuset Gadekærets åbningstider (SMC)

Tid: 5 min. Deltagere: Nicolas Madsen

Beslutning for Punkt 8: Ændring af Børnehuset Gadekærets åbningstider (SMC)

Børn- og Ungechef Stefan Møller Christiansen har sat punktet på dagsordenen med henblik på, at rådmanden godkender, at det indstilles til byrådet, at Børnehuset Gadekærets åbningstider ændres. Gadekæret er en del af Risskov dagtilbud og er den eneste institution i Aarhus Kommune som har forskudt åbningstid.

Indstilling om, at rådmanden godkender:

1. at Gadekærets åbningstid ændres permanent, så åbningstiden er fra 7.00-17.30 (fredag til 17.00), og at byrådet orienteres skriftligt herom
2. at byrådet orienteres om, at kompetencen til at godkende lignende ændringer i daginstitutioners åbningstid fremadrettet ligger hos rådmanden for Børn og Unge. Den enkelte dagtilbudsbestyrelse har fortsat selv kompetence til at nedsætte åbningstiden i dagtilbuddet.

Nicolas Madsen deltog.

Beslutninger:

- Rådmanden godkendte indstillingens pkt. 1 og 2

(SMC følger op)

Punkt 9: Forberedelse til byrådsmøde den 14. april 2021

Beslutning for Punkt 9: Forberedelse til byrådsmøde den 14. april 2021

Udsat til stabsmødet

Punkt 10: Eventuelt

Beslutning for Punkt 10: Eventuelt

Intet

Emne **Sommer i Ungi Aarhus**
Til MBU-rådmand Thomas Medom den 20. april 2021

15. april 2021
Side 1 af 1

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsorden med henblik på en drøftelse af og beslutning om, hvorvidt rådmanden ønsker, at MBU indgår i et samarbejde med MSB om udviklingen af et fritidsjobprojekt i form af en skoletjeneste knyttet til 9. klasser på skoler i eller nær ved udsatte boligområder.

Vedlagte indstilling blev mandag den 12. april fremlagt for Strategisk Styregruppe. Her blev beslutningen, at indstillingen fremføres til godkendelse på MBU rådmandsmøde med deltagelse af MSB. Det er efterfølgende besluttet, at der sker en parallel orientering af rådmanden i MSB.

Supplerende kan det oplyses, at MSB pt. er ved at lave en afdækning af eksisterende fritidsjobindsatser. MSB vender tilbage, når afdækningen foreligger.

Cabi, som er overordnet projektleder, er et landsdækkende non-profit netværks- og videnshus. Cabi er en fagligt uafhængig, selvejende organisation med bevilling fra Beskæftigelsesministeriet, der har egen bestyrelse og egne vedtægter. Cabi varetager sin videns-, netværks- og formidlingsrolle ved hjælp af offentlige midler. De udvikler indsatser på beskæftigelsesområdet, blandt andet med støtte fra fonde.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden godkender, at

1. MBU indgår i et samarbejde med MSB om kvalificering af det beskrevne pilotprojekt herunder fremsendelse af en fælles projektsøgning til A.P. Møllerske Støttefond.
2. samarbejdet sker ud fra det beskrevne indhold i og organisering af skoletjenesten (beskrivelse i afsnittet "Ydelse" og "Organisering").

3. Videre proces og kommunikation

Cabi er overordnet projektleder, og Aarhus Kommune vil sammen med Viborg Kommune være projektpartnere med hver deres pilotprojekt.

Med godkendelse af ovenstående går MBU og MSB i dialog med Cabi om udarbejdelse af fondsansøgning til A.P. Møllerske Støttefond.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Fritid, Uddannelse og Forebyggelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 41 85 90 56
Direkte telefon: 21 84 38 70

Direkte e-mail:
elpou@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Elin Poulsen

Indstilling

Til Strategisk Styregruppemøde ml. MBU/MSB

Fra MSB

Dato 26. marts 2021

---

1. Resume

Et fritidsjob har en meget positiv betydning for især udsatte unge og deres videre uddannelse og jobmuligheder. MSB ønsker at styrke fritidsjobindsatsen for netop denne målgruppe.

MSB har derfor indledt en dialog med Cabi om udviklingen af et fritidsjobprojekt i form af en skoletjeneste knyttet til 9. klasser på skoler i eller nær ved udsatte boligområder.

Forudsætningen for en succesfuld skoletjeneste i Aarhus Kommune er at etableringen sker i et tæt samarbejde mellem MBU og MSB samt lokale virksomheder.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) MSB og MBU godkender, at der etableres et samarbejde om kvalificering og gennemførelse af det beskrevne pilotprojekt herunder fremsendelse af en fælles projektsøgning.

At 2) MSB og MBU godkender, at samarbejdet sker ud fra det beskrevne indhold i og organisering af skoletjenesten (Beskrivelse i afsnittet 'Ydelse' og 'Organisering').

3. Baggrund

Et fritidsjob har en positiv betydning for især udsatte unge og deres videre uddannelses- og beskæftigelsesforløb. Erfaringerne fra fritidsjobindsats i MSB er, at et fritidsjob hjælper de udsatte unge med at blive afklaret i forhold til

uddannelsesvalg og de unge via et fritidsjob for styrket sociale og personlige kompetencer¹.

Desværre ses det samtidig, at mange unge i 9. klasse ikke har de tilstrækkelige kompetencer og viden om arbejdsmarkedet til at få og kunne fastholde et fritidsjob. Derfor ønsker MSB at udvikle og afprøve en erhvervsrettet indsats i form af en skoletjeneste målrettet udsatte unge.

4. Effekt

Formålet med pilotprojektet er overordnet at klæde flere udsatte unge på til at kunne få, håndtere og fastholde et fritidsjob og derigennem få styrket deres personlige, faglige og sociale kompetencer samt gøre dem klar til valg af ungdomsuddannelse.

Med den foreløbige beskrivelse af skoletjenesten forventes følgende aktiviteter i projektperioden fra 1.1. 2022 –

31.12. 2024:

- Ca. 800 elever modtager undervisningsforløb via skoletjenesten svarende til 400 elever om året i skoleårene 2022/2023 og 2023/2024
- Ca. 2250 elever informeres om og tilbydes et håndholdt fritidsjobforløb. Eleverne har skoletilbud og/eller bopæl i/tæt ved udsatte boligområder eller risikoområde
- Etablering af mindst 260 fritidsjob i projektperioden

I skoletjenestens set-up indgås aftaler med lokale virksomheder i forhold til deltagelse i både undervisning og etablering af fritidsjob. Det forventes således også, at flere virksomheder og flere brancher i Aarhus kan håndtere at ansætte en sårbar/potentiel sårbar ung i fritidsjob.

Ved projektafslutning vil ledelsen i MBU og MSB blive præsenteret for projektets resultater og med baggrund heraf have mulighed for at implementere hele eller dele af projektaktiviteterne i samspil med allerede eksisterende indsatser og initiativer.

---

¹ Undersøgelse foretaget af Rambøll ift. projekt Fritidsjobambassadører til unge i særligt udsatte boligområder (MSB, Aarhus Kommune, 2018)

5. Ydelse

Det foreslås, at Aarhus Kommune i perioden 2022 til 2024 afprøver en skoletjeneste målrettet elever i 9. klasse med skoletilbud i eller tæt på udsatte boligområder eller risikoområder.

Skoletjenesten består af:

- Undervisningsforløb i 9. klasser på skoletilbud i eller tæt på udsatte boligområder eller risikoområder
- Individuelle håndholdte fritidsjobforløb for elever i 9. og 10. klasse med skoletilbud og/eller bopæl i/tæt ved udsatte boligområder eller risikoområder.

I Aarhus Kommune betyder det, at skoletjeneste knyttes til: Ellehøjskolen, Hasle Skole, Engdalskolen, Sødalskolen, Vestergårdsskolen, Søndervangskolen og Tilst Skole.

Beskrivelse af Undervisningsforløb:

Der ønskes afholdt 4 undervisningsgange a 2-3 timers varighed i hver 9. klasse/årligt, hvor hver undervisningsgang har et nyt tema og en af undervisningsgangene bliver med konkret inddragelse af virksomheder. Temaerne er ikke fastlagt/udviklet endnu, men kunne eksempelvis være regler og kultur på en arbejdsplads, jobsamtale og jobforståelse samt den gode ansøgning.

Beskrivelse af Individuelle Fritidsjobforløb:

Der tilbydes deltagelse i et håndholdt fritidsjobforløb bestående af mindst 2 individuelle samtaler, et virksomhedsmatch med udgangspunkt i den unges uddannelsesønske samt opfølgning i 3 måneder.

6. Organisering

Fondansøgning og overordnet projektramme:

Projektgruppen vil bestå af Cabi, Viborg og Aarhus Kommune og alle tre vil være afsendere på fondsansøgning til A. P. Møllerske Støttefond.

Cabi er overordnet projektleder. Aarhus Kommune og Viborg Kommune vil blive projektpartnere med hver deres pilotprojekt. Projektpartnerne skal igennem projektperioden dele viden og erfaringer. Viborg Kommunes pilotpro-

jekt har fokus på udviklingen af guides til virksomheder om at have en ung i fritidsjob. Cabi vil bistå med udviklingen af materiale og konceptualiseringen af pilotprojekterne.

Cabi vil blive overordnet projektleder/-ejer, hvilket betyder, at Aarhus Kommune ikke er forpligtet til at betale fondsmoms og størstedelen af ressourcetrækket i forbindelse med bevillingsgiver placeres hos Cabi.

Skoletjeneste i Aarhus Kommune:

MSB vil få ansvar for udformning og afholdelse af undervisning samt for at tilbyde håndholdte fritidsjobforløb og indgå aftaler med lokale virksomheder.

MBU vil få ansvar for at undervisningen kan realiseres i 9. klasserne med deltagelse af klasselærere 4 gange årligt på udvalgte skoler i/tæt ved udsatte boligområder.

7. Ressourcer

Pilotprojektet søges finansieret ved den A. P. Møllerske Støttefond under *Socialområdet, program 2, fokusområde: Udsatte unges fritidsjob og iværksætteri* med Cabi som overordnet projektleder for en 3-årig projektperiode 1.1 2022 – 31.12 2024. Der søges lønmidler svarende til 2,5 fuldtidsstilling i en 3-årig projektperiode til Ungecentret Skanderborgvej, MSB.

Som medfinansieringen skal centrale aktører på tværs, herunder klasselærere og UU-vejledere på de 7 udvalgte skoler samt fritidsjobambassadører, afsætte tid af til opkvalificering/workshop om fagområdet faciliteret af Cabi. Omfanget er 2 timer forud for hvert af de 2 skoleår.

Overhead-udgifter knyttet til pilotprojektet afholdes af MSB.

Unge Job og Uddannelse

Antal tegn: 6305

Sagsbehandler: Maja Bæk Andersen og Ditte

B. Kristensen

Tlf.: 41859939 - 41856217

E-post: amaba@aarhus.dk - dik@aarhus.dk

Emne Budgettema – Mental Sundhed

12. april 2021

Side 1 af 2

Til Rådmandsmøde den 20. april

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Budgettemaet Mental sundhed er dagsordenssat på møde i Børn og Ungeudvalget den 5. maj. Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsordenen mhp. at rådmanden kvalificerer og godkender materialet til udvalgsrådet.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles at rådmanden giver input til materialet mhp. godkendelse.

Sundhed

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

I den forbindelse bedes rådmanden tage konkret stilling til:

- Skal forslaget om familiegupper i dagtilbud præsenteres igen (bilag 2f)? Det var også med i budgettema ifm. B2021, men blev ikke foreslået af nogen partier. Der er positiv tilbagemelding fra fire dagtilbud ift. at genstarte indsatsen som bydækkende tilbud.
- Skal den nedskalerede model for angst og depressionsindsatsen (bilag 2c) medtages i økonomioversigten, eller kun den fulde model?
- Præsentationen på udvalgsrådet den 5. maj: Det foreslås, at budgettemaet i den indledende præsentation kobles tæt til strategien for mental sundhed, som er i høring på det tidspunkt. Herudover foreslås, at der inviteres en praktiker med fra angst og depressionsteamet for at give et indblik i, hvordan der arbejdes i praksis med en konkret indsats.

Direkte telefon: 29 20 97 04

Direkte e-mail:
uph@aarhus.dk

Sag: 20/053325-16
Sagsbehandler:
Ulla Parbo Hefsgaard

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Budgettemaet præsenterer en model, hvor alle dagtilbud, skoler og fritidstilbud forpligtes til at have fokus på børnenes og de unges mentale sundhed, livsmestring og trivsel igennem lokal kapacitetsopbygning. Disse indsatses suppleres med specifikke indsatses, som har fokus på at opspore og hjælpe børn og unge, som er særligt sårbare. Alle indsatsesne bygger videre på igangværende, veletablerede indsatses, som ønskes permanentgjort og udbredt til gavn for alle børn og unge i Aarhus Kommune.

Det overordnede budgettema i bilag 1 indeholder en beskrivelse af baggrunden for og formålet med at arbejde med livsmestring og mental sundhed samt en kort beskrivelse af de enkelte indsatses. I bilag 2a-2f uddybes de enkelte indsatses nærmere. Materialet er kvalitetssikret i Budget og Regnskab.

4. Videre proces og kommunikation

Budgettemaet skal ses i sammenhæng med strategien for mental sundhed, som er i høring i perioden 21. april – 30. maj og som forventes behandlet på et udvalgs møde i juni måned. (Punkt om strategien er behandlet på Rådmandsmødet den 13. april).

På Udvalgs mødet den 5. maj vil temadrøftelsen blive indledt med en kort præsentation, hvor strategien for mental sundhed danner grundlag for de konkrete indsatser i budgettemaet. Herudover foreslås det, at der inviteres en praktiker (børn- og ungelæge) med fra angst- og depressionsteamet for at give udvalgsmedlemmerne et indblik i, hvordan der arbejdes i praksis med en konkret indsats.

12. april 2021

Side 2 af 2

Børn og Unge, marts 2021
 Kontaktpersoner: Ulla Parbo Hefsgaard, Sundhed
 Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Mental sundhed

Vi ser alt for mange sårbare unge, som ikke trives af mange forskellige årsager. Karakterræs, uddannelsesparathed, sociale mediers fokus på det perfekte og konflikter i familien mv. er med til at øge presset på børn og unge. Corona-nedlukningen sætter temaet på spidsen: Når hverdagen bliver mere uforudsigelig og i høj grad bestemt udefra og af andre, påvirkes følelsen af indflydelse på eget liv.

Symptomer på ensomhed, angst og stress har også fyldt særligt meget blandt børn og unge under coronanedlukningen. Ikke bare blandt de traditionelt udsatte, men generelt blandt rigtig mange børn og unge. Når de beskyttende faktorer – f.eks. fællesskaberne i skole- og fritidstilbud – er under pres, og risikofaktorerne som f.eks. konflikter eller stress hjemme er ekstra tydelige, så har det stor betydning, om man som barn og ung er rustet til at takle og mestre livets udfordringer.

Børne- og ungebyrådet i Aarhus Kommune sendte d. 5. februar 2021 et forslag, om styrkelse af den mentale sundhed blandt børn og unge med følgende begrundelse¹:

"Flere og flere børn og unge har det svært [...] Vi ønsker os en fremtid, hvor børn og unge er glade, trives i skolen og hjemmet, og ikke tynges af f.eks. karakterræs i skolen, glansbilleder på de sociale medier, problemer i hjemmet osv. Vi er klar over, at Aarhus kommune ikke på egen hånd kan løse disse udfordringer, men vi tror på, at kommunen kan føre os i den rigtige retning mod bedre mental sundhed blandt børn og unge."

Relevante data, økonomi og nøgletal:

Inden for de seneste 20 år er der sket en forværring af danskernes mentale sundhed. Vi ved fra forskning, at ca. hver tredje pige og hver femte dreng i de ældste skoleklasser har mindst ét psykisk symptom dagligt i form af nedtrykthed, nervøsitet eller søvnbesvær. Mistrivslen stiger med alderen, der er mest mistrivsel blandt børn fra lavere socialgrupper, og der er store variationer fra skole til skole². Den netop gennemførte Ungeprofil i Aarhus viser, at op mod en tredjedel af de unge i gang med en ungdomsuddannelse er i risiko for depression eller stress.

Udfordringerne vedr. den mentale sundhed blandt børn og unge er ikke blevet mindre under Corona. Ifølge Egmont Fondens [Analysenotat om coronakrisens betydning for udsatte børn og unge](#) virker coronanedlukningen som katalysator for udfordringer i den forstand, at ensomme børn og unge er blevet mere ensomme, at udsatte børn og unge er blevet mere udsatte, at børn og unge med faglige udfordringer er kommet endnu mere bagud osv. Derudover har coronakrisen skabt en ny udsathed i den forstand, at børn og unge, der ikke tidligere faldt i kategorien udsatte, nu gør det – de er blevet udsatte i kraft af den sociale og psykiske mistrivsel, de har oplevet under nedlukningen.

En nyere undersøgelse blandt hjemsendte elever i 5.-9.klasse i Aarhus, foretaget af DPU, peger på, at børns og unges sociale trivsel har fået endnu et tryk under den seneste nedlukning. Eleverne føler sig mere ensomme og oplever forældre, der ikke hjælper med struktur på dagen og i stigende grad bekymrer sig om deres børns trivsel³.

Data fra den kommunale sundhedsmåling giver ligeledes et billede af nedlukningens konsekvenser for skoleeleverne i Aarhus. Målingen viser en negativ udvikling i forhold til uforstyrret søvn (- 4 procentpoint), oplevelsen af at være god nok, som man er (- 3 procentpoint), og generel livstilfredshed (- 2 procentpoint).

Løsningsmuligheder og politiske handlemuligheder:

Det tidlige, forebyggende arbejde i Børn og Unge tager afsæt i børne- og ungepolitikens vision om, at *alle* børn og unge skal have mulighed for at realisere deres personlige, sociale og faglige potentiale⁴. Der er således både fokus på at styrke de børn og unge, der kan selv, og på at understøtte og hjælpe dem, der har vanskelige vilkår og ekstra behov.

¹ Forslaget behandles på Byrådsmøde den 14. april.

² https://www.sdu.dk/da/sif/forskning/mental_sundhed

³ [Report \(aarhus.dk\)](#)

⁴ Børne- og Ungepolitikken, 2015.

Børn og Unge, marts 2021
 Kontaktpersoner: Ulla Parbo Hefsgaard, Sundhed
 Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Med dette budgettema præsenteres en model for styrkelse af den mentale sundhed, hvor der er fokus på sammenhængen i det generelle forebyggende arbejde med trivsel og livsmestring, den tidligt opsporende indsats ift. mistrivsel, og den konkret indgribende indsats til dem med særligt behov. Alle indsatserne bygger videre på igangværende, veletablerede indsatser, som ønskes permanentgjort og udbredt til gavn for alle børn og unge i Aarhus Kommune⁵.

De fleste af indsatserne kan skaleres op og ned alt efter, hvor mange børn og unge, der ønskes omfattet, ligesom de hver især kan igangsættes uafhængigt af hinanden. Dog er nedenstående den model, som skønnes mest realistisk og hensigtsmæssig ift. at give de bedste forudsætninger for at styrke børnenes og unges mentale sundhed – både ift. fællesskaberne og ift. specifikke indsatser målrettet sårbare børn og unge⁶.

Indsatser, som styrker fællesskaberne for alle børn og unge (se bilag 2a)

Igennem lokal kapacitetsopbygning skal det sikres, at *alle* børn og unge får mulighed for at indgå i fællesskaber, som fremmer deres trivsel og livsmestring. Derfor foreslås en model, hvor *alle* dagtilbud, skoler og fritidstilbud forpligtes til at have fokus på børnenes og de unges mentale sundhed. Konkret foreslås følgende:

- Livsmestringsforløb i dagtilbud
- Skoletrivselsprogrammerne LINK og Skolestyrken
- Livsmestringsforløb i klub og ungdomsskole

Indsatser, som har til formål at opspore børn og unge i begyndende mistrivsel (se bilag 2b)

- Opsporing af mistrivsel i 3. klasse: En styrket sundhedsplejeindsats, som indeholder trivselsamtaler hos skolesundhedsplejersken med eleverne i mindre grupper og individuelt. Indsatsen er væsentlig til at sikre systematisk opsporing af børn med trivselsproblemer op gennem børnenes skolegang.
- Tal om det i 5. klasse: En to-lektioners klasseundervisning samt materialer til lærere vedr. mistrivsel i børnefamilier. Klasseundervisningen består blandt andet af en personlig beretning fra en ung/voksen, som selv er vokset op i en familie med alkoholproblemer og en snak i klassen om trivsel i familien.

Indsatser, som er målrettet specifikke børn og unge i begyndende mistrivsel (bilag 2c-2f)

- Forebyggelsesindsats mod angst og depression: For at forebygge det store antal af angst- og depressionsproblematikker hos børn og unge etableres et tværfagligt team, som leverer en indsats i tre trin; 1) Kompetenceudvikling i skoler, dagtilbud, PPR og Sundhedsplejen mhp. lokal kapacitetsopbygning, 2) Rådgivning og sparring til skoler og dagtilbud om enkelte børn og 3) Lettere behandlingstilbud, herunder individuelle samtaler og Cool Kids-forløb (se bilag 2c).
- Børnesamtaler – vederlagsfri psykologhjælp: Tilbud om op til fem gratis psykologsamtaler med en PPR-psykolog for børn og unge under 15 år. Børnesamtaler skal ses som en forebyggende indsats, som skal være medvirkende til at sikre, at færre børn og unge under 15 år udvikler alvorlige psykiske lidelser (se bilag 2d)
- Back2School: I Back2School hjælpes børn med fraværsproblematikker tilbage til en normal skolegang gennem en psykologisk intervention, som udføres af psykologer fra PPR. Der arbejdes med barnet og dennes forældre, ift. de problemer, som forårsager barnets skolefravær (se bilag 2e).
- Familiegrupper i dagtilbud: En gruppebaseret familierettet indsats, som har til formål at understøtte det enkelte barns trivsel og udvikling ved at styrke forældrenes handlekompeterencer i deres samspil med barnet (se bilag 2f).

⁵ Nogle af indsatserne er påbegyndt eller opskaleres som led i den Corona-trivselspakke, som er bevilliget ekstraordinært i 2021 (byrådsmøde 24. marts). Andre har kørt i regi af "de tidlige indsatser" eller "investeringer i sundhed", og er blevet forlænget til udgangen af 2021 som led i Corona-trivselspakkerne.

⁶ Herudover gøres opmærksom på, at andre indsatser også medvirker til at understøtte den mentale sundhed, f.eks. bevægelsesindsatser, anti-mobbeindsats, ensomhedsplan mv. Ligeledes har § 17.4 udvalget om mindre psykisk sårbarhed haft fokus på de sociale mediers rolle i forhold mistrivsel blandt børn og unge. Anbefalingerne fra dette arbejde fremsendes til Byrådet parallelt med budgetprocessen. Endelig bør der være en opmærksomhed på den generelle stigning i indstillinger til PPR, som ikke er medtaget i dette budgettema.

Børn og Unge, marts 2021

Kontaktpersoner: Ulla Parbo Hefsgaard, Sundhed

Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Nedenstående tabel 1 giver en oversigt over økonomien i de foreslåede indsatser. Og i bilag 2a-2f er en nærmere beskrivelse af de enkelte indsatser.

Børn og Unge, marts 2021

Kontaktpersoner: Ulla Parbo Hefsgaard, Sundhed

Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Tabel 1: Oversigt over indsatser (alle indsatserne er beskrevet nærmere i bilag 2a-2f)

(2022-priser i 1.000 kr.) - Drift	2022	2023	2024	2025
Indsatser, som styrker fællesskaberne for alle børn og unge				
• Livsmestring i dagtilbud (bilag 2a) Videreføre indsatsen med 5 forløb årligt	325	325	325	325
• Skoletrivselsforløb (bilag 2a) Videreføre indsatsen med 3 forløb årligt	500	500	500	500
• Livsmestring i klubber (bilag 2a) Videreføre indsatsen med 6 forløb årligt	390	390	390	390
Indsatser, som har til formål at opspore børn og unge i begyndende mistrivsel				
• 3. klasse indsats opsporing af mistrivsel (bilag 2b) Fastholde indsatsen for alle elever i 3. klasse	1.000	1.000	1.000	1.000
• Tal om det – opsporing af mistrivsel i 5. klasse (bilag 2b) Fastholde indsatsen for alle 5. klasser i folkeskolerne	800	800	800	800
Indsatser, som er målrettet specifikke børn og unge i begyndende mistrivsel				
• Forebyggelsesindsats mod angst og depression (bilag 2c)* Udvide indsatsen til hele byen. Budgettet er fordelt på følgende (fra 2023) <ul style="list-style-type: none"> ○ Kompetenceudvikling mhp. lokal kapacitetsopbygning: 1.750 kr./år ○ Team, som udøver vejlednings-, rådgivnings- og behandlingsindsatser: 3.610 kr./år ○ Behandlingstilbud: 2.000 kr./år 	4.290	7.360	7.360	7.360
• Børnesamtaler - gratis psykologhjælp (bilag 2d) Opretholdelse af nuværende niveau	1.450	1.450	1.450	1.450
• Back2School (bilag 2e) Opretholdelse af nuværende niveau	825	725	725	725
• Familiegrupper i dagtilbud (bilag 2f) Genetablering af fire familiegrupper	1.488	1.488	1.488	1.488
I alt	11.068	14.038	14.038	14.038
*nedskaleret model for angst og depressionsindsats (bilag 2c)	2.600	3.460	3.460	3.460

Børn og Unge, marts 2021
Kontaktpersoner: Lis Fenger, Ulla Parbo Hefsgaard
Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Systematisk fokus på børn og unges livsmestring og mentale sundhed i dagtilbud, skoler og fritidsområdet

Fælles for alle børn, unge og voksne er, at deres trivsel hænger sammen med at føle sig elsket, føle sig tryk og føle sig anerkendt i de fællesskaber, de indgår i. Fællesskaber, hvor de bliver set og hørt, hvor der er brug for dem, og hvor de bliver regnet med. Når vi arbejder med at udvikle børn og unges evne til at mestre livet, er det med til at skabe robusthed både hos det enkelte barn og de fællesskaber, de indgår i, og på den måde understøtte den generelle trivsel.

De voksne har ansvaret for den kultur og det værdigrundlag, som skaber rammerne for positive fællesskaber, som udvikler børnene til at kunne mestre eget liv og de mange relationer, som både *er* og *kommer*. De må derfor – sammen med børnene og de unge – træne de temaer, der tilsammen danner grundlag for livsmestring: *Regulering, mentalisering, opmærksomhed, krop og mindfulness*. Temaerne giver både børn, unge og voksne en bevidsthed om, hvordan tanker, følelser, sanser og krop påvirkes indbyrdes, og dermed har indflydelse på os selv og hinanden.

Relevante data, økonomi og nøgletal:

Børn og Unge har bl.a. igennem ”de tidlige indsatser” tilbudt læringsforløb for dagtilbud og klub omhandlende trivsel og livsmestring. Evalueringerne viser, at læringsforløbene giver en positiv effekt i børnegruppen og medvirker til at skabe fælles sprog og løfte kvaliteten af læringsmiljøerne.

Der er fortsat stor efterspørgsel efter forløbene, hvilket bekræftes af de input, der har været i inddragelsesprocessen vedr. strategien for mental sundhed. Her er læringsforløbene i dagtilbud og klub blevet fremhævet, og der er en stor opmærksomhed på, hvordan livsmestring også på skoleområdet kan integreres som en naturlig del af skoledagen.

Evalueringen af de tidlige indsatser og inddragelsesprocessen ifm. strategien for mental sundhed viser herudover, at der er behov for at styrke forældresamarbejdet samt koblingen mellem krop og bevægelse, fællesskaber og mental sundhed. Dette vil der derfor være et særligt fokus på i den løbende videreudvikling af indsatserne.

Løsningsmuligheder og politiske handlemuligheder:

Med dette budgettema præsenteres en model, hvor alle dagtilbud, skoler og fritidstilbud forpligtes til at have fokus på børnenes og de unges mentale sundhed, livsmestring og trivsel. Igennem lokal kapacitetsopbygning skal det sikres, at alle børn og unge får mulighed for at indgå i fællesskaber, som fremmer deres trivsel og livsmestring. Arbejdet med livsmestring i fællesskab skal således være en rød tråd gennem børnenes og de unges liv.

For at understøtte det lokale fokus på livsmestring og mental sundhed tilbydes læringsforløb, der opkvalificerer det pædagogiske personale i at etablere fællesskaber og læringsrum med fokus på bl.a. regulering, mentalisering og opmærksomhed som vigtige forudsætninger for livsmestring og læring. Erfaringerne fra de tidlige indsatser og SLF viser, at løbende italesættelse, refleksioner og faglig opkvalificering styrker den lokale kapacitetsopbygning og forankring. Et vigtigt element i læringsforløbene er derfor også den løbende refleksion over data og læring i tråd med tankegang og metode i SLF.

Rammer og pædagogik i indsatserne bygger bl.a. på de pædagogiske principper fra NEST og vores fælles børnesyn, som er tydeliggjort i strategien for mental sundhed. Dette indebærer bl.a. en tydelig pædagogisk ledelse, anerkendende atmosfære, co-teaching og bevidst indretning. Der er god erfaring for, at disse pædagogiske principper gør det muligt at inkludere alle børn og unge i fællesskaberne.

Nedenfor præsenteres en model, hvor der afsættes midler til at understøtte dagtilbud, skoler og fritidsområdet i at sikre fokus på livsmestring og mental sundhed for børnene og de unge. Beregningerne er lavet på baggrund eksisterende tilbud, men kan tilpasses hvis andre metoder eller forløb viser sig at være bedre, eller hvis der bliver behov for justeringer undervejs.

Børn og Unge, marts 2021
 Kontaktpersoner: Lis Fenger, Ulla Parbo Hefsgaard
 Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Dagtilbud understøttes igennem en permanentgørelse af indsatsen livsmestring i dagtilbud med 5 læringsforløb årligt. Dette forventes at kunne imødekomme den fortsatte efterspørgsel efter indsatsen, som er startet op som led i de tidlige indsatser. Læringsforløbene forestås af konsulenter fra Pædagogik og Forebyggelse.

Skoler og SFO'er understøttes igennem implementering af skoletrivselsforløb målrettet hele skolen, f.eks. LINK eller Skolestyrken, som er beskrevet nærmere nedenfor. Skoletrivselsforløbene har fokus på lokal kapacitetsopbygning ift. at integrere livsmestring og mental sundhed i skoledagen og i de fællesskaber, som børnene og de unge indgår i. De indeholder ledelsessparring og forankring på den enkelte skole, fælles opstartsmøder og workshops undervejs for hele personalegruppen samt kompetenceudvikling af et antal ressourcepersoner på skolen, som får en særlig rolle ift. lokal forankring af indsatsen.

- **LINK**, Livsmestring I Norske Klasserom henvender sig til både indskoling, mellemtrin, udskoling og SFO. LINK er udsprunget af Norges lov om skolernes forpligtelse til at arbejde med børn og unges livsmestring og psykiske helsetilstand. LINK bygger på tre overordnede mål: At bidrage til at styrke den enkeltes selvbillende, At bidrage til fællesskabsfølelsen og At træne konstruktive mestningsstrategier
- **Skolestyrken** er et skoletrivselsprogram til hele skolen og SFO. Der arbejdes med elevinddragelse og handlekompetence. Eleverne ses som aktivt samskabende i skolens trivselsarbejde, og der arbejdes med at udvikle kompetencer til at handle og forandre forhold, der kan påvirke deres trivsel. Programmet udbydes af partnerskabet mellem Mary Fonden, Børns Vilkår og Red Barnet.

Som led i Corona-trivselspakken afprøves i skoleåret 2021/2022 skoletrivselsforløb på seks skoler. Forslaget er beregnet ud fra en fortsættelse af disse med 3 skoletrivselsforløb i efteråret 2022 og herefter tre skoletrivselsforløb årligt. Da der er tale om en ny indsats, som skal koordineres og afprøves på skolerne samtidig med andre trivselsindsatser – f.eks. antimobbestrategi, mellemformer mv. – foreslås en evaluering efter et par års afprøvning, bl.a. for at sikre koordinering og sammenhæng med andre indsatser.

Klubberne og ungdomsskolerne kan – ligesom på dagtilbudsområdet – understøttes i arbejdet med mental sundhed via en permanentgørelse af livsmestringsforløbene. Klubberne har mulighed for at skabe andre og friere rammer end skolen, og det skal udnyttes ved at de unge skal inddrages og være samskabende i selve planlægningen af forløbene. Der indgår konsulenter i planlægning, rammer og udvikling af læringsforløb, men det vil være pædagogerne i klubben med deres kendskab til målgruppen, som forestår selve indsatsen.

Overvejelser vedr. udvælgelse

Der bør ved alle tre indsatser være en opmærksomhed på prioriteringen af, hvem der skal med først. Evalueringen af de tidlige indsatser viser, at der er stor variation i de områder, som har deltaget i indsatserne. Der bør derfor være en opmærksomhed på, om f.eks. data om børnenes og de unges trivsel skal lægges til grund for udvælgelsen, ligesom forløbene skal koordineres med andre indsatser og institutionernes egne data og observationer og den lokale kapacitet.

Økonomi

Nedenfor skitseres bedste bud på skalering af de foreslåede indsatser. Skaleringen er lavet på baggrund af tilbagemeldinger og input fra inddragelsesprocessen ifm. strategien for mental sundhed og den oplevede efterspørgsel på livsmestringsforløb til dagtilbud og klub.

(2022-priser i 1.000 kr.) - Drift	2022	2023	2024	2025
Livsmestring i dagtilbud 5 forløb årligt á 65.000	325	325	325	325
Skoletrivselsforløb 3 forløb (to Skolestyrken- og et LINK-forløb) inkl. vikardækning	500	500	500	500
Livsmestring i klubber 6 forløb årligt á 65.000	390	390	390	390
I alt	1.215	1.215	1.215	1.215

Børn og Unge, marts 2021
 Kontaktpersoner: Line Lund Laursen, Sundhed
 Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

3. klasse trivselssamtale og 5. klasse 'Tal om det'

Fra skoleåret 2019/2020 er der afprøvet to trivselsindsatser på alle skoler med fokus på alkohol i familien. Men erfaringerne viser, at de to indsats i lige så høj grad medvirker til opsporing af andre trivselsproblematikker, og dermed også har effekt ift. at styrke den mentale sundhed for børnene generelt.

Forskning viser, at børn, der vokser op i familier med alkoholproblemer, har større risiko for udfordringer senere i livet. Pisinger, V et al (2016) m.fl. peger på, at unge, hvis forældre har alkoholproblemer:

- trives dårligere
- har dårligere mentalt helbred
- drikker mere og mere risikofyldt
- er i højere risiko for at droppe ud af gymnasiet
- får lavere karaktergennemsnit

Hvis det lykkes at give barnet et fortroligt rum til at tale med en voksen og hjælp til at takle udfordringerne ved at have en forælder med alkoholproblemer, kan nogle af disse problematikker mindskes uanset om forælderen kommer ud af sit misbrug eller ej. Et fortroligt rum har lignende effekter for børnene, selvom trivselsproblematikkerne skyldes andre problemer i hjemmet, f.eks. psykisk sygdom, svær skilsmisse, skændelser, psykisk/fysisk vold mv.

Relevante data, økonomi og nøgletal:

To indsats været afprøvet som led i investeringsmodel vedtaget med budgettet 2019 "Fælles om nye løsninger". De foreløbige evalueringer for indsatserne er gode, når man ser på antallet af opsporede børn samt de tilbagemeldinger, vi får fra skolerne og de fagpersoner, som er involverede i indsatserne.

Konkret er følgende to indsats blevet afprøvet:

- Trivselssamtale med skolesundhedsplejersken i 3. klasse (MBU)
- Workshopen "Tal om det" i 5. klasse (MSB)

Indsatserne i 3. og 5. klasse medvirker *både* til opsporing af børn, der vokser op i familier med alkoholproblemer, og til, at børnene får hjælp til trivselsproblematikker generelt. Helt konkret opspores i gennemsnit 4-5 behovsbørn i hver klasse med trivselsproblemer og/eller behov for en overvægtsindsats i 3. klasseindsatsen. I 5. klasseindsatsen udviste én eller flere elever tegn på at kende til alkoholproblemer i familierne i 70% af klasserne, mens der i 61% af klasserne sad elever med behov for særlig opfølgning. Samtidig styrker indsatserne samarbejdet lokalt mellem skolesundhedsplejersken og lærerne.

Indsatserne er lukket som investeringsprojekt med udgangen af skoleåret 2020/2021, da det fastsatte effektmål for investeringen – stigning i antallet af alkoholbehandlinger blandt voksne i MSB – bl.a. grundet udfordringer med dataregistreringer var vanskeligt at påvise.

Løsningsmuligheder og politiske handlemuligheder:

Trivselssamtale i 3. klasse og Tal om det i 5. klasse er oprindeligt iværksat med fokus på alkohol, men erfaringerne viser, at der opspores bredere end det – herunder trivsel- og overvægtsproblematikker.

I 3. klasse indføres med indsatsen en styrket sundhedsplejeindsats, som indeholder trivselssamtaler hos skolesundhedsplejersken med eleverne i mindre grupper og individuelt. Gruppesamtalen består af øvelser, film og samtale om trivsel generelt, fx sygdom, dødsfald, skilsmisse, alkoholproblemer i familien, venskaber i skolen. Efterfølgende er der en kort individuel samtale inkl. vejning.

Børn og Unge, marts 2021
 Kontaktpersoner: Line Lund Laursen, Sundhed
 Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Trivselssamtalen i 3. klasse er væsentlig til at sikre systematisk opsporing af børn med trivselsproblemer op gennem børnenes skolegang. Eleverne har individuelle samtaler med sundhedsplejersken i 0. klasse, mens de i 1. klasse måles og vejes og har derefter først individuelle samtaler i 6. klasse. Der foregår dermed ikke individuel opsporing af børn mellem 0. og 6. klasse i sundhedsregi. Indsatsen er for alle 3. klasser-elever, også i privat- og specialskoler

I 5. klasse afholdes forløbet Tal om det, som består af en to-lektioners klasseundervisning samt materialer til lærere vedr. alkoholproblemer og mistrivsel i børnefamilier. Klasseundervisningen består blandt andet af en personlig beretning fra en ung/voksen, som selv er vokset op i en familie med alkoholproblemer og en snak i klassen om trivsel i familien. Derudover er der undervisning, øvelser, film og dialog om følelser og om hvordan voksnes trivsel kan påvirke børnene. Forløbet ledes af en medarbejder fra BRUS i samarbejde med en ung med egen erfaring med forældre med alkoholproblemer. Indsatsen er primært målrettet 5. klasser i folkeskolerne.

Fælles for de to indsatser er fortælling/film om at bo sammen med en forælder, der drikker, dialog om det, der er svært, tabubrydning og snak om, hvor man kan få hjælp. Forældre informeres før og efter – herunder om fokus på tabubrydning og hvor de kan få hjælp. Der er et samarbejde mellem lærer og sundhedsplejerske vedr. opfølgning og mulighed for behovsbesøg hos sundhedsplejersken.

Indsatserne medvirker til at løfte sundheds- og trivselsmæssige udfordringer hos børnene og de unge og taler ind i Børn og Unges arbejde med mental sundhed generelt og den planlagte strategi for mental sundhed.

(2022-priser i 1.000 kr.)	2022	2023	2024	2025
3. klasse trivselssamtale v. sundhedsplejerske	1000	1000	1000	1000
5. klasse "Tal om det", leveret af BRUS	800	800	800	800
I alt	1.800	1.800	1.800	1.800

Skaleringsmuligheder

Styrken ved 5. klasseindsatsen Tal om det er, at alle 5. klasser har haft forløbet. Det sikrer en universel og systematisk indsats i Børn og Unge. Det er ikke muligt økonomisk at drive indsatsen, hvis indsatsen skal rekvireres af skolerne. En skaleringsmulighed er at bevare budgettet, men lade skolerne rekvirere indsatsen i stedet for at det er obligatorisk.

Indsatserne sikrer systematisk fokus på trivsel, men er ikke afhængige af hinanden. Det er dermed muligt alene at vælge én af indsatserne.

Børn og Unge, marts 2021,
 Kontaktpersoner: Ninna Glisbjerg Jakobsen, PPR
 Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Forebyggelsesindsats mod angst og depression hos børn og unge

Alle børn kan blive bange, bekymrede eller nedtrykte i en periode, det er helt normalt. Men for stadig flere børn og unge udvikler denne lette grad af ængstelighed eller ked-af-det-hed sig til angst eller depression.

Omtrent 10 % af alle børn og unge har angst eller angstlignende problematikker i løbet af deres barn- og ungdom. Med knap 68.000 0-18-årige i Aarhus Kommune, vil hele 6.800 således døje med angstproblematikker alene. Øjebliksbilledet fra Ungeprofilen 20/21 viser også, at 35 % af de aarhusianske børn og unge under Corona-krisen er i risiko for at udvikle stress eller depression. Angst og depression kan hindre barnet og den unge i at leve et normalt børne- og ungdomsliv med skole, venner, fritidsinteresser og uddannelse. Ligeledes kan det have vidtrækkende konsekvenser langt ind i voksenlivet, hvis ikke der handles tidligt. Angst alene er årsag til 18 % af alle tilkendelser af førtidspension i den yngre aldersgruppe 35-44 år.

Jo tidligere, man får øje på, at et barn eller en ung ændrer adfærd og viser tegn på angst eller depression, jo lettere vil det ofte være at forebygge og hjælpe barnet eller den unge tilbage til et normalt liv.

Relevante data, økonomi og nøgletal:

PPR, Sundhed og MSB har deltaget i satspuljeprojektet Fremskudt Psykiatri, som er en tidlig, forebyggende angst- og depressionsindsats på udvalgte skoler og daginstitutioner i Aarhus Kommune. Det betyder helt konkret, at et tværfagligt team er knyttet til de pågældende skoledistrikter med henblik på at give støtte i form af vejledning, Cool Kids-gruppeforløb for forældre og børn, udlevering af selvhjælpsmaterialer og at forestå kompetenceudvikling for både forældre, lærere og pædagoger. Projektet stopper ved udgangen af 2021.

I et tilfælde hjalp teamet en ung dreng, som bl.a. var meget bange for at han selv eller hans mor skulle dø. Det viste sig bl.a. som stor angst for at komme med børnehaven på tur, sove hos bedsteforældrene og i det hele taget prøve nye ting. Med hjælpen fra et Cool Kids-forløb lærte forældrene at understøtte drengen i modig adfærd, og han kunne efter forløbet mange flere ting end før. I et andet tilfælde gav teamet sparring til en yngre piges lærer, så læreren fik redskaberne til at afhjælpe de begyndende tegn på angst og depression, som viste sig hos pigen. Pigen fik det bedre, og læreren havde nu i samarbejde med forældrene en opmærksomhed på pigens fortsatte trivsel.

Løsningsmuligheder og politiske handlemuligheder:

På baggrund af ovenstående beskrevet udvikling samt erfaringerne fra projektet Fremskudt Psykiatri foreslås en angst- og depressionsindsats i tre niveauer:

- 1) Kompetenceudvikling af personalet i dagtilbud, skoler og PPR/Sundhedsplejen
- 2) Rådgivning og sparring til skoler og dagtilbud om enkelte børn
- 3) Lettere behandlingstilbud, herunder individuelle samtaler og Cool Kids-forløb

Til at forestå indsatsen etableres et team bestående af PPR-psykologer og Børne- og Ungelæger fra Sundhed. Der er igangsat dialog med MSB om mulig deltagelse med bl.a. psykologer, socialrådgivere, og familiebehandlere i teamets arbejde på niveau 2 og 3. Erfaringerne fra Fremskudt Psykiatri viser, at der er stor gavn af et tværfagligt team, da angst og depression sjældent er enkeltstående problematikker. Nedenfor gennemgås kort indholdet i de tre niveauer.

- 1) Kompetenceudvikling af personalet i dagtilbud, skoler og PPR/Sundhedsplejen
 Kompetenceudvikling i dagtilbud og skoler, samt i PPR og Sundhedsplejen med konkret viden om tidlige tegn på angst og depression, er et vigtigt element af den tidlige forebyggelse hos børn og unge. Tryghedsskabende miljøer og opmærksomhed på begyndende vanskeligheder hos børn og unge kan forebygge, at de tidlige tegn på angst og depression udvikler sig til permanente diagnoser. Viden hos lærere og pædagoger om de tidlige tegn på angst og depression, samt hvordan der kan handles på disse, kan sikres gennem et kompetenceløft. En tidlig indsats fra forældre, lærere og pædagoger kan gøre en stor forskel for, om ængstelighed og ked-af-det-hed udvikler sig til angst og depression.

Børn og Unge, marts 2021,
 Kontaktpersoner: Ninna Glisbjerg Jakobsen, PPR
 Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Derfor vil det være en opgave for teamet at udbyde kompetenceudviklingsforløb til skoler og dagtilbud skræddersyet til børn og unge i hhv. vuggestue-, børnehave-, indskolings-, mellemtrins- og udskolingsalderen. Derudover skal der udbydes kompetenceudviklingsforløb til PPR-psykologer samt Sundhedsplejen, så hovedparten af sparringen med skoler og dagtilbud kan foretages af fagpersoner, der allerede er i tæt samarbejde med skolerne og dagtilbuddene. Således bliver der også en fælles metodik for det forebyggende arbejde med angst og depression i hele MBU. Udover afholdelse af kompetenceudviklingsforløbet skal der afsættes midler til udvikling heraf.

2) Rådgivning og sparring til skoler og dagtilbud om enkelte børn

I tillæg til den langsigtede og forebyggende indsats i niveau 1 vil skoler og dagtilbud kunne få rådgivning og sparring ved teamet om et konkret barn, så skolen eller dagtilbuddet i samarbejde med familien kan handle på barnets eller den unges symptomer, inden disse udvikler sig yderligere.

3) Lettere behandlingstilbud, herunder individuelle samtaler og Cool Kids-forløb

I de tilfælde, hvor det vil være nødvendigt, kan teamet også tilbyde lettere behandling til de børn eller unge hvis grad af angst eller depression vurderes at kunne afhjælpes med mindre indsatser, såsom biblioterapi, individuelle samtaler med barnet/den unge og forældrene samt Cool Kids-forløb for familien.

Forebyggelsesindsatsen mod angst og depression forankres i PPR med et fokus på, hvordan indsatsen kan understøttes af et tæt samarbejde mellem Sundhed, PPR og eventuelt MSB.

Niveau 1, 2 og 3 er alle skalerbare. Niveau 1 kan eksempelvis bestå af 48 forløb om året (med undtagelse af 2022 som er 24 forløb), hvor der på hvert forløb kan deltage omtrent to grupperinger, fx to forskellige børnehaver eller 2 mellemtrin fra hver sin skole. Det vil være op til hver enkelt skole og dagtilbud hvor stor en del af medarbejdergruppen man ønsker, skal deltage i kompetenceudviklingsforløbene. Forløbene er for alle skoler og dagtilbud.

Niveau 2 og 3 er et bydækkende tilbud, og teamet opjusteres fra 2022 til 2023. Ved eventuel deltagelse fra MSB vil teamet vokse yderligere.

Derudover er der for 2022 og frem foreslået permanentgørelse af lettere behandlingstilbud i form af f.eks. Cool Kids-forløb. Det svarer i 2022 til en tilførsel tilsvarende PPR's andel af tildelingen til Cool Kids-forløb i Fremskudt Psykiatri, og fra 2023 tilsvarende samme midler samt puljemidler fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og 0,4 mio. kr. ekstra til yderligere forløb. Der kan således tilbydes ca. 15 forløb årligt fra 2023, hvilket betyder hjælp til 90 familier årligt. I første af to årlige indstillingsrunder til Cool Kids i PPR, blev der i februar 2021 indstillet 45 børn og unge til et Cool Kids-forløb.

(2022-priser i 1.000 kr.)	2022	2023	2024	2025
Niveau 1) Udvikling af kompetenceudviklingsforløb	250	0	0	0
Niveau 1) Drift af kompetenceudviklingsforløb	980	1.750	1.750	1.750
Niveau 2 og 3) Etablering af team som udøver vejlednings- og rådgivningsindsatser, samt lettere behandlingsindsatser	230	0	0	0
Niveau 2 og 3) Drift af team som udøver vejlednings- og rådgivningsindsatser, samt lettere behandlingsindsatser	2.430	3.610	3.610	3.610
Niveau 3) Lettere behandlingstilbud	400	2.000	2.000	2.000
I alt	4.290	7.360	7.360	7.360

I stedet for det foreslåede niveau for indsatsen, kan indsatsen også leveres i en nedskaleret version. Budgettet for denne ses nedenfor. Denne version indeholder for niveau 1 en reduktion fra knap 48 årlige kompeten-

Børn og Unge, marts 2021,
 Kontaktpersoner: Ninna Glisbjerg Jakobsen, PPR
 Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

ceudviklingsforløb til knap 12 årlige forløb. Det vil alt andet lige betyde at kun en tredjedel af medarbejderne vil modtage et kompetenceudviklingsforløb. På niveau 2 og 3 nedjusteres teamets størrelse til en tredjedel.

Derudover vil Cool Kids-tilbuddet blive nedskaleret med de ekstra foreslåede 0,4 mio. kr., så tilbuddet blot matcher niveauet for Fremskudt Psykiatri og puljemidlerne fra STUK. Indsatsen består således af omtrent 11 årlige forløb fremfor omtrent 15 årlige forløb.

(2022-priser i 1.000 kr.)	2022	2023	2024	2025
Niveau 1) Udvikling af kompetenceudviklingsforløb	250	0	0	0
Niveau 1) Drift af kompetenceudviklingsforløb	400 ¹	540	540	540
Niveau 2 og 3) Etablering af team som udøver vejlednings- og rådgivningsindsatser, samt lettere behandlingsindsatser	230	0	0	0
Niveau 2 og 3) Drift af team som udøver vejlednings- og rådgivningsindsatser, samt lettere behandlingsindsatser	1.320	1.320	1.320	1.320
Niveau 3) Lettere behandlingstilbud	400	1.600	1.600	1.600
I alt	2.600	3.460	3.460	3.460

¹ Der budgetteres med aktivitet på trin 1 i 9 måneder, da aktiviteten først kan afholdes efter udviklingen af forløbene

Børn og Unge, marts 2021
Kontaktpersoner: Louise Dam Overballe, PPR
Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Børnesamtaler - vederlagsfri psykologhjælp

Et stigende antal børn og unge i Aarhus kommune har det svært og har behov for ekstra støtte i deres hverdag – enten i dagtilbuddet, skolen eller i fritidslivet.

Siden marts 2016 har det derfor været muligt for unge mellem 15 og 27 år, som er bosat i Aarhus Kommune, at få bevilliget op til fem vederlagsfri psykologsamtaler. Tilbuddet skal forebygge, at psykiske udfordringer ikke udvikler sig til alvorlige sindslidelser, misbrug eller selvmordstanker. Tilbuddet har været meget efterspurgt og en evaluering af indsatsen viser, at de unge får det bedre, mens de er i forløbet. Derudover oplever 7 ud af 10 unge øget mental trivsel i hverdagen som et resultat af psykologsamtalerne.

På initiativ fra bl.a. Børne- og ungebyrådet blev forligspartierne i budget 2020 enige om at udvide muligheden for vederlagsfri psykologhjælp til også at inkludere børn under 15 år. Dette skulle sikre lige muligheder for effektiv forebyggelse af psykiske og somatiske problemstillinger som mistrivsel, angst, spiseforstyrrelse, misbrug, selvskade og selvmordstanker hos alle børn og unge. Tilbuddet er forankret fagligt og organisatorisk i PPR. Vederlagsfri psykologhjælp skal ses som en forebyggende indsats, som skal være medvirkende til at sikre, at færre børn og unge under 15 år udvikler alvorlige psykiske lidelser.

Relevante data, økonomi og nøgletal:

Corona-krisen har medført store ændringer i børn og unges liv. Hjemsendelser fra skole og dagtilbud, samt løbende nedlukning af fritids- og kulturlivet har medført, at børnene og de unge i højere grad afskæres fra deres venner og sædvanlige hverdagsliv. Dette har haft stor betydning for trivslen hos børnene og de unge, og kan i nogle tilfælde ført til ensomhed, utryghed, angst, depression, mistrivsel og social isolation. Denne virkelighed har også øget presset på tilbuddet om vederlagsfri psykologhjælp for børn under 15 år.

Der er ved budgetforliget for 2020 afsat 1,45 mio. kr. årligt (2022-priser) til vederlagsfri psykologhjælp for børn under 15 år med mulighed for op til 5 samtaler med en børnesagkyndig psykolog. Der er pt. et fast team af psykologer, som varetager opgaven, og som kan afholde ca. 200-250 forløb årligt.

I januar 2021 afsatte byrådet i Aarhus Kommune derudover 0,68 mio. kr. til indsatsen i perioden januar-juli 2021. Dette i forventningen om at imødekomme den øgede efterspørgsel efter samtaler i den nævnte periode.

Men ventelisten er fortsat lang. Inden den ekstra tilførsel af midler i januar 2021 var der 104 børn og unge på ventelisten og efter denne tilførsel blev den bragt ned til 84. Medio marts 2021 er der stadig 48 børn som står på venteliste til børnesamtaler.

Løsningsmuligheder og politiske handlemuligheder:

Det foreslås konkret, at det nuværende serviceniveau fastholdes, for at imødekomme den store efterspørgsel efter vederlagsfri psykologhjælp. Dette betyder at der skal tilføres 1,45 mio. kr. ekstra årligt til indsatsen.

Hvis nuværende serviceniveau fastholdes, foreslås det at lave et forsøg med gruppebaserede børnesamtaler. De overordnede problemstillinger for de børn og unge, der henvender sig, er angst, ensomhed, skilsmissetraumer og sorg i forbindelse med dødsfald. Det er problematikker, der for nogle børn og unge med fordel kan varetages i gruppeforløb, således som det allerede sker i andet regi (f.eks. skilsmissegrupper eller sorggrupper).

Gruppeforløb kan bidrage til børnenes mulighed for at spejle sig i andre børn med lignende udfordringer, hjælpe børnene med at tale med andre jævnaldrende om det der er svært og forhåbentligt skabe nogen

Børn og Unge, marts 2021
Kontaktpersoner: Louise Dam Overballe, PPR
Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

---

relationer, som hjælper børnene i deres videre liv. Hvis samtalerne fortsat afholdes i børnenes nærmiljø, vil det derudover give en forankring i børnenes hverdagsliv som har fællesskabet mere i fokus.

Midlerne vil dog også kunne anvendes til at udvide de eksisterende, individuelle samtaleforløb. Hvis dette vælges, betyder det en fordobling af mulige årlige forløb, fra 200-250 årligt nu til 400-500 årlige forløb i 2022 og årene fremefter.

Vælger man i stedet at gå videre med flere gruppebaserede forløb, kan dette naturligvis påvirke antallet af børn, som kommer igennem et forløb i de kommende år, da muligheden for gruppebaserede børnesamtaler forventeligt vil kunne nedbringe den aktuelle lange venteliste til individuelle samtaler.

(2022-priser i 1.000 kr.)	2022	2023	2024	2025
Fastholdelse af serviceniveau for børnesamtaler	1450	1450	1450	1450
I alt	1450	1450	1450	1450

Børn og Unge, marts 2021
Kontaktpersoner: Louise Dam Overballe, PPR
Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Fraværsindsatsen Back2School

På skoleområdet er fravær et stort problem for en gruppe af børn, hvor fraværet er blevet så omfattende, at det får negativ betydning for børnenes skolegang og dermed har fraværet store konsekvenser for børnenes faglige og sociale liv. En stabil skolegang er en af de mest beskyttende faktorer i børns liv, og en reduktion af elevernes fravær vil derfor kunne forbedre den enkeltes muligheder for bedre livsvilkår samt reducere de samfundsmæssige omkostninger af de langvarige konsekvenser ved fravær. Børn med alvorligt skolefravær har ofte komplekse, psykologiske problemer som angst, depression og adfærdsforstyrrelser.

Corona-krisen har også medført store ændringer i børns og unges liv. Hjemsendelser fra skole og dagtilbud, samt løbende nedlukning af fritids- og kulturlivet har medført, at børnene og de unge i højere grad afskæres fra deres venner og sædvanlige hverdagsliv. Dette har haft stor betydning for trivslen hos børnene og de unge, og kan i nogle tilfælde ført til ensomhed, utryghed, angst, depression, mistro og social isolation.

I fraværsindsatsen Back2School hjælpes børn med fraværsproblematikker af en PPR-psykolog tilbage til en normal skolegang. Fraværsproblematikkerne kan skyldes mange ting, herunder bl.a. angst, mistro og depression. Børn og unge som under corona-krisen er blevet ramt af angst, ensomhed, mistro m.m. kan derfor have gavn af et Back2School-forløb.

Back2School er en psykologisk intervention, som udføres af psykologer fra PPR. Den består af i alt 17 møder med barnet og dennes forældre, hvor der arbejdes med de problemer, som forårsager barnets skolefravær. Det kan være trivselsproblemer såsom symptomer på angst og depression eller problemer, som er mere relateret til barnets adfærd. Interventionen foregår i samarbejde med barnets skole og forløber over ca. 3 måneder. Sessionerne afholdes på en af seks folkeskoler i Aarhus. Disse er Lystrup Skole, Læssøesgades Skole, Møllevangskolen, Rundhøj Skole, Skjoldhøj Skole og Vorrevang Skole.

Back2School er et tilbud som primært retter sig imod relativt ressourcerstærke familier, da deltagelse i forløbet kræver en del af både forældre og børn. Familier med færre ressourcer, eller familier som på anden vis befinder sig i en mere udsat position vil i stedet kunne få hjælp af det nyligt oprettede Tværgående Trivsels-team, som er et samarbejde mellem MBU og MSB. I det forældre er selvhenvisende til Back2School, kan Trivselsteamet dog kan godt opfordre forældre til at søge i den retning, hvis de vurderer det relevant.

Back2School var oprindeligt et forskningsprojekt, som blev fulgt af CEBU (Center for Psykologisk Behandling til Børn og Unge, ved Psykologisk Institut, Aarhus Universitet), men evalueringen af denne blev afsluttet i 2020, hvorefter indsatsen gik i drift.

Relevante data, økonomi og nøgletal

Ved budgetforliget for 2020 afsatte byrådet 1,7 mio. kr., svarende til 60 årlige forløb, til Back2School.

Evalueringen af forskningsprojektet Back2School viste, at mens der ikke var en signifikant effekt af Back2School på de deltagende elevers fravær, sammenlignet med den "almindelige" fraværsindsats, så var der ved Back2School en signifikant effekt på de deltagende elevers emotionelle og adfærdsmæssige problemer samt på både børns og forældres oplevede tiltro til at kunne klare skolerelaterede situationer og til at kunne sende barnet i skole.

Med afsæt i bl.a. denne evaluering gav byrådet i januar 2021 derudover, i forbindelse med en pulje til trivselsfremmende tiltag under corona, en ekstratildeling til Back2School på 0,35 mio. kr. i perioden januar-juli 2021. Dette betyder at indsatsen kan levere yderligere 12 Back2School-forløb i den nævnte periode. Ved denne tilførsel har det været muligt at tilbyde alle elever på ventelisten et forløb her og nu.

Der er desuden blevet tilført 437.000 i yderligere puljemidler til indsatsen i form af en coronatrivselspakke fra nationalt hold i foråret 2021.

Børn og Unge, marts 2021
 Kontaktpersoner: Louise Dam Overballe, PPR
 Dato for udvalgsbehandling: 5. maj 2021

Løsningsmuligheder og politiske handlemuligheder:

Coronanedlukningen har kun bidraget til at børn og unge med langvarigt skolefravær og skolevægring er endnu længere væk fra både det faglige og sociale fællesskab, som en skoledag byder på. Vi kan derfor forvente at behovet for Back2School-forløb som minimum vil være det samme i resten af 2021 som nu.

Målet med at tilføre yderligere midler til arbejdet med Back2school vil være at opretholde det eksisterende ydelsesniveau, som sikrer at så få elever som muligt skal opleve at være på venteliste til et forløb.

Det foreslås derfor, der at der laves en varig tilførsel af 0,7 mio. kr. til at opretholde det ovenfor beskrevne ydelsesniveau.

Derudover bør der afsættes 0.1 mio. kr. i 2022 til uddannelse af psykologer, som skal varetage driften af de ekstra forløb.

(2022-priser i 1.000 kr.)	2022	2023	2024	2025
Drift af Back2School-forløb	725	725	725	725
Udgifter til uddannelse af psykologer	100			
I alt	825	725	725	725

Børn og Unge, marts 2021
Kontaktpersoner: Ulla Parbo Hefsgaard, Sundhed
Dato for udvalgsbehandling: 19. maj 2021

Familiegrupper i dagtilbud

Forældrene er den mest afgørende ressource ift. børnenes trivsel, læring og fællesskaber og for deres udvikling i hele 0-18 års perspektivet. Forskning peger således på, at forældre-barn relationen har afgørende betydning for barnets trivsel, læring og udvikling¹. En rapport fra Databasen Børns Sundhed (2018) viser, at børn med relationsproblemer i første leveår oftere har problematisk forældre-barn relation ved indskolingen, og at børn med en problematisk forældre-barn-relation i indskolingen oftere trives dårligere i skolen og oftere får diagnosticeret en psykisk sygdom i skoleårene².

Familiegrupper i dagtilbud har til formål at understøtte det enkelte barns trivsel og udvikling ved at styrke forældrenes handlekompetencer i deres samspil med barnet.

Familierne i målgruppen oplever ofte, at det kan være svært at være familie og forældrene er ofte usikre i forælderrollen og usikre på, om de gør det godt nok. Mange kan have vanskeligt ved at være tydelige forældre og ved at anerkende og sætte ord på barnets behov og følelser. I familiegruppen oplever forældrene, at de kan gøre en forskel for deres barn og familie. Dette sker, når de begynder at arbejde med deres egen rolle som forældre.

Centrale elementer, som går igen i de ugentlige familiegruppemøder, er, at forældrene reflekterer sammen og giver hinanden sparring, samt at der igangsættes aktiviteter, hvor børnene og forældrene er sammen, og hvor forældrene kan få støtte og guidning fra familiegruppemedarbejderne i de situationer, der opstår undervejs – f.eks. konflikter eller at få barnet til at deltage.

Relevante data, økonomi og nøgletal:

Familiegrupper i dagtilbud blev afprøvet i perioden 2016-2019 som led i "de tidlige indsatser". Efterfølgende har tilbuddet været åbent i et enkelt område i byen finansieret midlertidigt af dagtilbuddets eget budget. Indsatsen har dog været sat på pause pga. Coronarestriktioner, men der er stadig familier, som henvender sig og spørger til tilbuddet.

I januar 2019 er der udarbejdet en evaluering af indsatsen³, som findes [her](#). Evalueringen viser, at familiegruppeforløbene har en meget positiv effekt på forældre-barn relationen og de rammer, som barnet indgår i derhjemme, og at forældrene oplever at barnet – og hele familien – opnår bedre trivsel.

Forældre og pædagogiske ledere giver i evalueringen udtryk for, at der er et behov for en indsats som familiegruppen. Forældrene lærer meget af den aktionslæring, som er indbygget i familiegruppeforløbet, og de pædagogiske ledere i dagtilbuddene forklarer, at de redskaber, forældrene får i familiegruppen, er helt afgørende for barnets opvækst – ikke kun i børnehaven men også videre hen i skolelivet osv.

Evalueringen viser, at familiegruppeforløbet medvirker til, at forældrene bliver mere sikre i forælderrollen, får bedre handlekompetencer og bliver tydeligere forældre.

- 89% af forældrene oplever, at de har fået råd og vejledning til, hvad de kan gøre for at støtte deres barns trivsel og udvikling
- 83% af forældrene mener, at de gør noget anderledes end før for at støtte barnets trivsel og udvikling
- 84% af personalet oplever, at forældre-barn relationen har udviklet sig positivt.

¹ Væver et al. 2016, Lind 2003, Væver 2015, Trivette et al. 2010

² Databasen Børns Sundhed et al. 2018

³ Den kvalitative evaluering er foretaget i slutningen af 2018 og består af: casestudie af to familier, som er blevet fulgt fra start til slut i deres forløb (videomateriale samt interviews med forældre og personale i barnets institution), interview med yderligere 2 forældre, som har afsluttet forløbet for 3-6 måneder siden, fokusgruppeinterview med pædagogiske ledere i dagtilbud og interview med familiegruppemedarbejdere.

Børn og Unge, marts 2021

Kontaktpersoner: Ulla Parbo Hefsgaard, Sundhed

Dato for udvalgsbehandling: 19. maj 2021

Herudover viser evalueringen, at især forældrene oplever, at barnet (og hele familien) trives bedre pga. deltagelse i familiegrupperforløbet:

- 59% af forældre mener i meget høj grad eller i høj grad, at deres barn trives bedre, efter de har deltaget i familiegruppen. De resterende 41% mener, at det i nogen grad er tilfældet
- 59% af personalet mener i høj grad eller i nogen grad, at barnet trives bedre.

Løsningsmuligheder og politiske handlemuligheder:

Forældresamarbejdet er en vigtig del af det fælles pædagogiske grundlag og står centralt i den styrkede pædagogiske læreplan⁴ Familiegrupperne dækker et behov for rettidig indsats, når familier er kommet ind i en ond cirkel ift. opdragelse, forældre-barn relation, mv.

Konkret anbefales en model med 4 familiegrupper med en årlig kapacitet til op mod 80 familier. Dette svarer til, at hver gruppe har fem familier ad gangen i 12-ugers forløb. De fire familiegrupper placeres i tilknytning til de dagtilbud, hvor ledelsen allerede har tilkendegivet interesse for tilbuddet. Det drejer sig om en gruppe i hhv. nord-, vest-, syd- og midt-byen. Modellen med fire familiegrupper vurderes at dække efterspørgslen, som forventes at være stigende efter Corona.

For mange af familierne har familiegruppeindsatsen været tilstrækkeligt ift. at få familien på ret kurs igen. Men i løbet af projektperioden har familiegrupperne også medvirket til opsporing af mere komplekse problemstillinger i nogle familier, som har ført til netværksmøder og yderligere indsats i MSB.

Derfor anbefales det, at der ved evt. permanentgørelse af familiegruppeindsatsen arbejdes videre med et endnu tættere samarbejde med MSB. Formålet er at skabe tydeligere sammenhæng og erfaringsudveksling imellem de forskellige familierettede indsatser i MBU og MSB, både ift. specifikke familier og i den generelle videreudvikling af indsatsen.

Et andet eksempel på videreudvikling kunne være, at familiegruppemedarbejderne tilbyder at komme ud i dagtilbuddene og hjælpe dem med at starte familiegruppelignende tiltag op lokalt.

Nedenstående tabel viser prisen for én familiegrupper og fire familiegrupper. Der er mulighed for skalering af indsatsen, alt efter hvor mange familiegrupper, der ønskes.

Familiegrupper i dagtilbud	2022	2023	2024	2025
2 pædagoger 6 t/uge	192	192	192	192
1 Sundhedsplejerske 6 t/uge (40 uger)	120	120	120	120
ledelse og administration 1 t/uge	20	20	20	20
understøttelse af videreudvikling, evaluering og koordinering	40	40	40	40
I alt pr. familiegruppe	372	372	372	372
i alt v. 4 familiegrupper	1.488	1.488	1.488	1.488

⁴ <https://socialministeriet.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2019/mar/pakke-om-foraeldresamarbejde-i-dagtilbud/>